

Biskop Solveig Fiskes preken 22. juli 2012

Gudstjeneste i Hamar domkirke

Prekentekest Johs 1,5

Lyset skinner i mørket,
og mørket har ikke overvunnet det.

Dagen ble så tung og mørk 22.juli i fjor.
Gjennom ettermiddagen, kvelden og natta ble den enda tyngre. Det ble mørkt.

Tunga äro de vägar, som människor ha att vandra på jorden.

Ökenstigar, träskstigar, fjällstigar.
Var äro de små blomsterplockerskorna,
ur vilkas spår rosor växa, var äro de,
som ska strö blommor över de tunga vägarna?

Det er Selma Lagerlöf som skriver slik i "Gösta Berlings saga». Hun fanger opp tilværelsens tyngsel og de mange hva og hvorfor.

Å nei! Hva skjer? Terrorhandlinger her hos oss?
Mange av oss kjente på slike følelser og tanker 22.juli i fjor. Vi opplevde oss å være djupt i slekt med hverandre. Og i slekt med alle som lever med terror og frykt.

De forferdelige hendingsene som rammet unge mennesker på AUFs sommerleir og våre sentrale myndigheter, gjorde at vi reagerte med fokus på menneskeverd, samhold og omsorg. I møte med det umenneskelige og uforståelige, søkte vi sammen til det livgivende som har mange navn. Navn som kan samles i ordene: Tro, håp og kjærlighet.

Lyset skinner i mørket,
og mørket har ikke overvunnet det

Vi trenger håp og kjærlighet for å håndtere kaoset slike forferdelige hendinger skaper.
Vi trenger rom og fellesskap til å gråte i, være sorgtunge, sinte, hevngjerrige og fortvilte.
Til å rope i angst og fortvilelse. Og til ettertankens stillhet.
Til å se hverandre, støtte hverandre og tenne lys.
Tenne lys for de døde, for de sårede og de sørgende.
Tenne lys for å kunne bære sorgen og tapet.
Tenne lys for hverandre og for framtida. For mot til å kunne snakke sant om det som var og det som er og for å kunne holde fast i livet, i sannheten og i kjærligheten.

Lyset skinner i mørket,
og mørket har ikke overvunnet det.

Arnold Eidslott sier det slik i diktet *Håndtrykket*:

Det er fødsel
at to hender møtes
.....
Hvert håndtrykk føder en stjerne

Midt i sorgen opplevde vi den enorme mobiliseringen i byer og bygder der folk strømmet ut i gatene for å kjempe for større åpenhet, kjærlighet og demokrati. Dette var lys i mørke, lys som holder fast i livet og framtida midt i mørket.

Den grusomme terroren rammet oss alle. Sammen gråt vi med familiene og vennene til de som døde, og med ungdomsmiljøet i AUF. Uavhengig av politisk ståsted kunne vi være stolte og takknemlige for kongehuset og våre politiske ledere. De som midt i egen sorg stod oppreist og ga oss den sårt tiltrengte tryggheten.

Det er mange ubesvarte spørsmål etter slike hendelser, spesielt eksistensielle og teologiske spørsmål. Hvor var Gud? – spør mange. Og hvorfor hindret ikke Gud de enorme lidelsene?

Det er viktig å la disse spørsmålene komme til uttrykk. Vi kan og skal rette disse spørsmålene til Gud. Bibelen er full av klagesanger og smertefulle rop til Gud. Bønnens språk rommer ikke bare de fine og polerte bønnene.

Mange opplever at de trenger kirka som et sted å møtes midt i kaoset. Et hellig rom som kan fylle alle de ulike følelsene vi kommer med: sorg, medfølelse, skuffelse og sinne, men også fellesskapsfølelsen og kjærligheten. Sorgen, ettertanken og bønningen gjør noe med kirkerommet. Her kan vi på en særegen måte møte Guds velsignende fred som lyser over oss.

I møte med tragediene søker vi svar. Ondskaper er en smertefull del av verden, og den er også en gåte som unndrar seg forklaring. Heller ikke kirka eller evangeliet kan forklare hvorfor det onde hender, utover å holde fast i Guds solidaritet og medlidelse med mennesker.

Dette er en tenkning, en teologi, en tro som gir mot til å snakke sant om livet. Som innebærer en nærhet mellom tro og liv. Som ikke minst utfordrer og inspirerer til å gjøre noe, og snakke med tydelig røst om menneskeverd. Til å si fra når livet blir krenket.

Jesus snakket tydelig om det å ta seg til rette på andres bekostning og gi seg selv makt over andre. Dessverre har vi mange nok tydelige eksempler på dette i menneskets historie. Det aller tyngste er å se at mennesker har påberopt seg Gud og Guds vilje i sin maktutøvelse over andre. Etter de store tragediene er det viktigere enn noen gang å løfte frem kristendommens radikale budskap om likhet og menneskeverd.

I fjor kjente vi at vi mer enn på lenge trengte samhold og mennesker som våger å løfte fram og leve ut menneskeverd og humanitet. Fremdeles er det slik! Ei som ofte pekte på dette er Moder Theresa, den rumenske nonnen som virket i India. Hun sa:

Hvert menneske er Guds Barn. Skapt i hans bilde. Det er det som teller.

Vår oppgave er å tjene den fattigste blant de fattige.

Guds kjærighet er uendelig, full av ømhet, full av medfølelse.

Gud elsker verden gjennom oss, deg og meg.

Det ligger et utrolig viktig oppdrag i ordene fra Moder Theresa. Vi tror på en Gud som lider med menneskene, som ser hver enkelt som er rammet og fortsetter å bære dem gjennom livet. Men det gjør ikke vårt ansvar som medmennesker noe mindre, vi utfordres til handling. Og verden rundt er det heldigvis mange hverdagshelter som er der for sin neste og som speiler Guds kjærighet ved å tjene de som er i nød. Lyset skinner i mørket.

Med sitt liv og sin død var Jesus selve åpenbaringen av Guds kjærighet. Han kom for å tjene og gi. Og fremfor alt har vi ved Jesu oppstandelse et håp som bærer; et levende håp om at kjærigheten er sterkere enn døden. At mørket ikke vant.

Vi er kalt til å bringe håp, være fredsskapere og fredsbærere. Til å være små blomsterplukkere og stelle og gjødsle slik at roser kan vokse og blomster bli strødd over livsvegen for andre og oss selv, og slik gi glimt av tro, håp og kjærighet og den dype sannheten at:

Lyset skinner i mørket,
og mørket har ikke overvunnet det.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd,
som var, er og være skal, en sann Gud fra evighet til evighet.